

CENY OGŁOSZEN
za wiersz milimetry
przed 1 złoty, w tek-
ście 50 gr., za tekstem
40 gr. Ogłoszenia tebe-
taryczne 50 proc., a
swiateczne 25 proc.
drożej. Drobne ogłu-
szenia po 10 groszy.
Na poszukujących pra-
cy 5 gr. za wyraz. Naj-
mniej 1 zł.
Konto czekowe PKO
Warszawa 55 979.

EXPRES ZAGŁĘBIA

Prenumerata wy-
nosi miesięcznie
zł. 2.00

Adres administracji:
Piłsudskiego Nr. 8 te-
lefon 4-97, telefon ro-
dakcji 5-92, telefon re-
dakcji nocnej i dru-
karni 4-94.

Konto czekowe PKO.
Warszawa 55 979.

Jedyny organ demokratyczny niezależny woj. kieleckiego.

Redaktor naczelny i odpowiedzialny: WIKTOR MONSIORSKI.

ODZIAŁY: KIELCE, Kilińskiego 10, tel. 507; BĘDZIN, Malachowskiego 24, tel. 5-98; DĄBROWA, 3 go Maja 14, tel. 2-77; ZAWIER-
CIE, ul. Paderewskiego 7, tel. nr. 97; CZELADZ, Rynek Nr. 8; GRODZIEC, ulica Kościuszki, telef. 16.

Senat podwyższył fundusze na akcję pomocy dla bezrobotnych o 9 milj. złotych.

WARSZAWA, 4. 3. (wl.) Dziś rozpoczął senat dyskusję ogólną nad budżetem. Pierwszy przemawiał senator Popławski. Następnie zabrał głos generalny referent budżetowy, senator Szarski. Polska jest w tem szczęśliwym położeniu — mówił mówca, że wydatki preliminarne we dług dochodów. Zniżka uposażeń u rzędniczych jest narazie nieaktualna. W bieżącym roku budżetowym, od pięciu lat, spodziewany jest deficyt. Nie jest on jednak miljonowy. Powodów do pesymizmu niema, gdyż rezerwy państwowe wynoszą 400 milj. zł., z których 250 milj. moż na zamienić w każdej chwili na gotówkę.

W końcu senator Szarski zapewnił, że budżet na rok 1931-32 jest tak ułożony, że można być spokojnym o możliwość jego wykonania.

W dyskusji zabierali głos senatorowie BB. Targowski i Iwanowski, który omawiali poprawki wniesio-

ne do budżetu, między innymi podwyższono zapomogi na akcję dla bezrobotnych o 9 milj. zł.

W końcu przemawiał min. Skład

kowski, który odpowiadał senatorowi Makuchowi w sprawie użytych przez ministra słów na posiedzeniu komisji.

ś. † p.

Wacław Brzosko

Mechanik Kopalni Klimontów I.

Zmarł po krótkich cierpieniach 3-go marca b. r.

W Zmarłym tracimy zacnego i sumiennego zwierzchnika
Cześć Jego pamięci!

Pracownicy Wydziału Mechanicznego
Kopalni Klimontów I.

53 miliony złotych na kredyty dla rolnictwa z pożyczki otrzymanej przez bank rolny.

WARSZAWA, 4. 3. (wl.) Państwowy bank rolny zawarł korzystną transakcję kredytową z angielskim bankiem „Hambros“. Bank

rolny uzyskał pożyczkę w wysokości 53 milionów zł. i sumę tę przeznaczy na kredyty dla rolnictwa.

Bunt niewolników leśnych w Sowietach

Robotnicy zarabali 17 strażników G. P. U.

RYGA, 4. 3. Z Moskwy donoszą iż wśród robotników leśnych zmobilizowanych do pracy w lasach syberyjskich w kraju Maryjskim na Syberji wybuchły krwawe rozruchy.

Tłum chłopów deportowanych na Sybir z Ukrainy i pracujących w lasach pod ochroną straży G. P. U.

zamordował siekierami 17 żołnierzy straży, następnie zaś

zrewoltowani chłopci wtargnęli do miejscowości Poloka, gdzie podpalił lokal miejscowego sowietu dwóch zaś

komunistów zamordowali.

Po dokonaniu zabójstwa uzbrojeni w siekiery chłopci ukryli się w lasach syberyjskich. G. P. U. zarządziło pościg obawiając się, iż licząca około 100 ludzi banda powstańcza czynić będzie

napady terrorystyczne.

Również w okręgu archangielskim zanotowano wypadki wystąpienia terrorystycznych deportowanych wiościan, których władze sowieckie zmuszają do pracy w lasach.

PO FIASKU „DNIA GŁODU“

organizują Sowiety „dzień kobiety“

MOSKWA, 4. 3. (PAT) W związku z obchodem 8 marca „międzynarodowego dnia kobiety“, centralne władze sowieckie ogłosiły dziś listę haseł, pod jakimi organi zowane być mają uroczystości. Na liście tej znajduje się 26 różnorodnych wezwań, nawołujących kobiety do protestowania przeciwko zarzutom zagranicy o pracy przymusowej w Sowietach, do wstępowania do organizacji komunistycznych i do podnoszenia dyscypliny pracy, wreszcie do wzmacniania zdolności obronnej Sowietów.

OBRADY KOMISYJ SEJMOWYCH.

WARSZAWA, 4. 3. (wl.) W sejmie odbyły się dzisiaj posiedzenia czterech komisji: spraw zagranicznych, gdzie nastąpił podział referatów, administracyjnej, na której rozpatrywany był wniosek o zatwierdzeniu przez administrację zakazu wieców poselskich; skarbowej, na której omawiany był projekt podatku od kart do gry i komisji rolniczej.

IMIENINY MARSZ. SWITALSKIEGO.

WARSZAWA, 4. 3. (wl.) W dniu dzisiejszym z okazji imienin marszałka Switalskiego złożyli mu życzenia wszyscy pracownicy biura sejmowego, również wicemarszałkowie sejmu, marszałek senatu Raczkiewicz i przedstawiciele rządu. Klub BB. w godzinach wieczornych wydał bankiet na cześć soleni zanta w hotelu Europejskim.

O ULASKAWIENIE B. POSŁANKI KOSMOWSKIEJ.

WARSZAWA, 4. 3. (wl.) Rodzi na b. posłanki Kosmowskiej, która została skazana na sześć miesięcy więzienia i której skarga kasacyjna została oddalona, zwróciła się do prezydenta Rzplitej z prośbą o ulaskawienie skazanej.

PO ATAKU SERCOWYM padła na rozpaloną płytę kuchenną i spłonęła.

LWÓW, 4. 3. Wczoraj zdarzył się tu tragiczny wypadek. Nauczycielka gimnazjalna, Helena Wiśniewska podczas przyrządzania sobie obiadu, dostawszy ataku sercowego, upadła nieprzytomna na rozpaloną płytę kuchenną.

Od ognia zajęła się odzież, a następnie zaczęło plonąć ciało nie-
szczęśliwej.

Przybyli na pomoc domownicy zastali już prawie zwęglone zwłoki, które odstawiono do instytutu medycyny sądowej

Krwawa strzelanina na ulicach Kowla

w wyniku sprzeczki między cywilami i żołnierzami.

KOWEL, 4. 3. (wl.) Na ulicy Warszawskiej w Kowlu wynikła bójka pomiędzy kilkoma osobnikami i pijanymi żołnierzami na tle sprzeczki o dziewczętą.

Przybyła z interwencją policja musiała użyć broni palnej. W wyniku strzelaniny dwóch żołnierzy i je-

dna osoba cywilna zostali ciężko po ranieni.

Szeregowiec 50 p. p. Sznajder w drodze do szpitala zmarł.

Zajście zostało zlikwidowane po przybyciu żandarmerji, która natychmiast wdrożyła dochodzenie.

Wstrząsająca zbrodnia obłąkanego nauczyciela.

Testament kreślony krwią pomordowanych ofiar.

PINSK, 4. 3. Kierownik szkoły powszechnej we wsi Kuchowska Wola w powiecie pińskim, Edward Janasik, zastrzelił z rewolweru swą żonę i 4-letnią córeczkę.

Następnie, ponieważ nie miał już na boi, odrabiał główkę 2-letniemu synkowi i wreszcie sam poderzwał sobie gardło brzytwą.

Janasik, umierając, napisał na ścianie palcem maczanym we krwi zabitych: „Proszę nikogo nie winić“.

Janasik pochodził z Małopolski Wschodniej.

Treść pisanych przez Janasika listów do przyjaciół świadczy, iż swego strasznego czynu dokonał wskutek pomieszania zmysłów. Postrzelona córeczka żyła jeszcze 5 godzin po odkryciu tej krwawej zbrodni.

Na czas dochodzeń szkołę zamknięto.

Zwłoki pomordowanych i samobójcy, zabezpieczono do czasu przybycia władz.

SKAZANIE NA ŚMIERĆ MORDERCY RODZINY MILLERÓW.

W dniu 12 grudnia zamieściliśmy wiadomość o okropnej zbrodni wymordowania całej rodziny Millerów w Zająanowie koło Stołpców.

Mordercę ujęto. Okazał się nim dezertor 55 pułku w Dęblinie Leon Markiewicz.

Jak ostatecznie ustalono w dniu 10 grudnia Markiewicz zawitał do Millerów i jako dobry znajomy zanocewał u nich. Długi czas siedział rozmawiając z córką Millera, a gdy żnużeni gospodarze położyli się do snu i zasnęli, wstał, wziął upatrzoną zawczasu siekiere i ciosem w głowę zamordował wpieryw starego Millera następnie córkę z którą przed chwilą rozmawiał, poczem starą Millerową i leżącego obok niej Ajzyka Botnika.

Po dokonaniu morderstwa rozbił zamki, zrabował z szuflad pieniądze w sumie 100 zł., tytoń, papierosy i in., unył się i udał się na stację do Stołpców, skąd pociągiem wyjechał do Baranowicz, gdzie został aresztowany.

Badany morderca eynicznie przyznał się do popełnienia okropnej zbrodni.

W poniedziałek ub. stanął on przed sądem wojskowym w Brześciu n/Bugiem i został skazany na karę śmierci przez rozstrzelanie.

Obrońca skazanego zwrócił się do p. prezydenta z prośbą o ulaskawienie, jednak p. prezydent z prawa łaski nie skorzystał.

WALKA POLICJI Z KASIA-RZAMI.

KRAKÓW, 4. 3. (wl.) W miejsce wości Brzesko pod Krakowem doszło do walki pomiędzy policją a kasiarzami, którzy odwiedzili tę miejscowość.

Złodziejom udało się zbiec, zostawiając na polu walki jednego rannego towarzysza. Dotychczas nie udało się stwierdzić tożsamości rannego. Za zbiegłymi bandytami zarządzono pościg.

SOWIETY ODWOŁAŁY SWEGO KONSULA Z KANADY w odpowiedzi na wstrzymanie importu towarów.

MOSKWA, 4.3 (wl.) Rząd sowiecki w odpowiedzi na zarządzenie rządu kanadyjskiego w sprawie wstrzymania importu towarów sowieckich do Kanady, postanowił odwołać generalnego konsula z Ottawy i zlikwidować wszystkie handlowe placówki sowieckie na terenie Kanady.

HUTA KRÓLEWSKA WSTRZYMUJE REDUKCJE.

KATOWICE, 4. 3. Zjednoczone huty Królewska i Laura otrzymały większe zamówienia rządowe na dostawę żelaznej konstrukcji mostów kolejowych i szosowych. Wpłynęły również znaczniejsze zamówienia ministerjum kolei na dostawę za parowych kół kolejowych i części wymiennych.

Dzięki tym zamówieniom zamierzone w tych zakładach redukcje zostały wstrzymane.

ŚMIERĆ KALISKIEGO TORREADORA

pod rąkami rozjuszonego byka.

KALISZ, 4.3. Do rzeźni kaliskiej sprowadzono byka o niebwywalym temperamencie, którego zabicie nastreczało duże trudności.

Słynny miejscowy silacz Abram Jusek Halbersztat podjął się polować byka i przystąpiwszy do zwierzęcia, chwycił je za rogi. Podczas szamotania się ze zwierzęciem Halbersztat poślizgnął się i upadł. Rozjuszony byk zaczął go tratować, a następnie rogami rozpruł mu brzuch.

Ponieważ nikt z obecnych nie odważył się pospieszyc z ratunkiem, policjant celnym strzałem położył zwierzę trupem. Halbersztat zmarł po przewiezieniu do szpitala.

DOBRO PAŃSTWA.

Sejm zajął się rozpatrzeniem projektu zmiany konstytucji, złożonym przez blok bezpartyjny współpracy z rządem. Koniecznym więc jest dla każdego obywatela zapoznanie się z głównymi zasadami i artykułami, które w dotychczasowej, marcowej konstytucji mają ulec zmianie i które po zreformowaniu mają się przyczynić do doskonalszego rozwoju życia państwowego w Polsce.

Jest rzeczą chyba dostatecznie wiadomą, że projekt bezpartyjnego bloku bynajmniej nie zmierza do jakiegoś „obalenia“ konstytucji z dnia 17 marca 1921 roku. Intencją i głównym celem projektu jest przeprowadzenie zmian w tych jej artykułach, które na podstawie doświadczeń z lat 1921 — 31 okazały się hamulcem i przeskodą dla harmonijnej współpracy wszystkich organów władzy w państwie. Doświadczenia tych lat zdołały przekonać każdego rozsądnie myślącego obywatela, że prawie 70 z pośród 126 artykułów istniejącej konstytucji nie odpowiada zasadniczym wymogom życia państwowego. Te właśnie artykuły postanowił obóz rządowy zmienić na lepsze.

Artykuł pierwszy obecnej konstytucji, głoszący, że: „Państwo polskie jest Rzeczpospolitą“, pozostawia projekt BB. bez zmian. Odpowiada ono historycznej nazwie państwa polskiego i daje dobitny wyraz republikańskiej formie rządu. Koniecznej zmianie natomiast ulega artykuł 2-gi konstytucji.

Drugi artykuł ustawy konstytucyjnej z 17 marca 1921 roku brzmi: „Władza zwierzchnia w Rzeczypospolitej Polskiej należy do narodu. Organami narodu w zakresie ustawodawstwa są: sejm i senat, w zakresie władzy wykonawczej — prezydent Rzeczypospolitej łącznie z odpowiedzialnymi ministrami, w zakresie wymiaru sprawiedliwości — niezawisłe sądy“.

Artykuł ten natomiast według projektu BB. brzmi: „Źródłem władzy w Rzeczypospolitej Polskiej jest naród. Prawem naczelnym — dobro państwa“.

A więc już tu, na samym wstępie zarysowuje się zasadnicza różnica między poglądem na istotę państwa u niefortunnych twórców konstytucji marcowej, a poglądem projektodawców reformy z klubu BB. Projekt obecny w niczem nie narusza źródła władzy. Nadal pozostawia ją w rękach narodu. Ale pragnie uczynić tę władzę — rzeczywistością, a nie fikcją, jaką dotychczas była. Z brzmienia pierwszego artykułu konstytucji marcowej sądziłoby można, że naród jako całość faktycznie wyznacza główne organa rządowe w państwie, że wybiera prezydenta, że wyznacza rząd i że ustanawia sądy. Tymczasem w rzeczywistości — prezydent wybierał dotychczas nie naród, lecz sejm i senat. Rząd wybierany był również przez sejm, a sądy tworzył rząd i jemu też one podlegały i podlegają.

Brzmienie więc drugiego ar-

tykułu marcowej konstytucji nie tylko nie jest logicznym, ale mija się z rzeczywistym stanem rzeczy. Według brzmienia obecnej konstytucji, władza prezydenta Rzeczypospolitej nie jest w istocie organem narodu, gdyż go naród nie wybiera. Dopiero wniosek BB W. R. zamierza uczynić go właśnie tym organem. Projektuje on bowiem, że prezydent Rzeczypospolitej ma być wybieranym przez cały naród w głosowaniu powszechnym obywateli.

W tem tkwi pierwsza i główna różnica między dawną Konstytucją, a projektem jej zmiany. Projekt B. B. dąży do stworzenia konstytucji takiej, w której nie byłoby sprzeczności między słowem a rzeczywistością. Cechą on usunąć dotychczasowy brak logiki nie tylko w słowach i zdaniach, ale przede wszystkim w praktyce, w samym życiu państwowym. Tem właśnie uzasadnia projekt swą dążność do zmiany drugiego artykułu obecnej konstytucji.

Podstawą bowiem dla zdrowego życia państwowego jest i mu-

si być zasada, którą projekt B. B. W. R. ujął w zdaniu, mówiąc, iż — „Prawem naczelnym jest dobro państwa“. Od najdawniejszych czasów twórcy wszelkich konstytucyj dążyli do tego, aby każdy organ władzy, jak również każdy czyn obywateli był tą przejętą ideą. — „Dobro państwa“ — wołał Mazzini, wielki patriota i myśliciel włoski, który w 19 wieku walczył o wolność swej ojczyzny, — „jest największym naszym celem“.

I tę właśnie zasadę i ten właśnie cel wprowadza obecnie projekt B. B. do konstytucji. Hasłem tem — nowa konstytucja przypominać będzie po wsze czasy każdemu osobna obywatelowi i wszystkim razem, że w pracy państwowej nie o interesach partyjnych lub prywatnych myśleć trzeba, ale że kardynalnym obowiązkiem wszystkich jest myśleć o dobru państwa.

Konstytucja marcowa pozwała wielu ludziom w Polsce — zapominać o tej kardynalnej zasadzie.

Julian Sobiesz.

Obniżyć pensje dyrektorów i kierowników przedsiębiorstw.

Pp. dyrektorowie pobierają po pół miliona złotych rocznie.

Ostatnia dyskusja w sejmie ujawniła skandaliczne i wręcz nieprawdopodobne stosunki, panujące w przemyśle, tym razem w przemyśle cukrowniczym.

Przy omawianiu sprawy podwyżki opodatkowania cukru, jeden z mówców endeckich, którego bynajmniej nie można posądzać o złą wolę wobec przemysłowców nazwał gospodarke cukrowniczą skandaliczną i bezprzykładną.

Jeszcze w roku 1927. ówczesny premier Bartel powołał specjalną komisję, która przeprowadziła ankietę cukrową i wydała obszerną książkę w tej sprawie.

Materiały, zawarte w tej publikacji, nie były kompletne, gdyż jak się okazuje, eksperci przeszli łagodnie np. nad horrendalnymi pensjami rozmaitych dyrektorów, pensjami wynoszącymi od 300 tys. do 500 tys. zł. rocznie.

Tego rodzaju płace pp. dyrektorów są istotnie skandalem.

Przemysł cukrowniczy od lat jest przemysłem deficytowym, opartym na wyzysku.

Ostatnia np. podwyżka cen cukru przyniosła cukrownictwu 30 milj. złotych, które poszły na dyrektorskie

pensje i wysokie tantiemy, gdyż rok ubiegły w tym przemyśle znowu wykazał deficyt.

W Niemczech ostatnio wywołał wielką wrzawę fakt, że dyrektor kolei pobiera 120 tys. marek rocznej pensji. Przy tej okazji prasa wystąpiła również przeciwko nadmiernym pensjom dyrektorów spółek akcyjnych. Oburzenie opinii publicznej było tak wielkie, że pensja p. dyrektora kolei została wydatnie obniżona, a rząd zajął się zrewidowaniem pensyj dyrektorskich w prywatnych przedsiębiorstwach.

U nas rząd dąży do zredukowania pensyj dyrektorów i kierowników przedsiębiorstw państwowych. Pensje te nie będą mogły przekroczyć pewnego maksimum, a gratyfikacja nie może przekroczać jednomiesięcznego uposażenia.

Tymczasem w przedsiębiorstwach prywatnych i samorządowych dzieją się rzeczy wprost niebwywale. Dy-

rektor majątku rolnego i leśnego miasta Warszawy (Agrilu) pobiera w ub. roku

około 80 tys. zł.

gratyfikacji, przy kilkutyśięcznej pensji miesięcznej, mieszkania, opale, świetle, kilkunastu morgach gruntu i kilkunastu litrach mleka dziennie.

Miasto natomiast ogranicza się w najniezbędniejszych wydatkach i zamyka

poradnie dla chorych.

Przemysł cukrowniczy ze swymi stosunkami nie jest przemysłem osobobnionym. Podobne pensje dyrektorów, może nie tak wysokie, znane są i w innych gałęziach przemysłu. Niektóre pensje dyrektorskie na Górnym Śląsku w przemyśle węglowym, są bardzo zbliżone do plac dyrektorskich w cukrownictwie.

Na wszystkie te bezprzykładne pensje składa się grosz publiczny, grosz społeczeństwa, które w tej czy innej formie musi pokryć wyuzdane i nieprzyzwoite wprost apeyty pp. dyrektorów.

Robotnikowi obniża się w związku z ciężką sytuacją gospodarza głodowe zarobki, redukuje się masowo robotników i pracowników, aby móc płacić kosztem tych najbiedniejszych...

500 tys. zł. rocznie

p. dyrektorowi, który w lwiej części w ten sposób zdobyty majątek lokuje zagranicą

Rząd musi wejrzeć w te skandaliczne stosunki i zrewidować place dyrektorskie.

(h.)

Podziękowanie

Wszystkim tym, którzy oddali ostatnią posługę

S. p.

Marji Breitowej

składają tą drogą serdeczne Bóg Zapłać!

Mąż, dzieci i rodzina.

